

شناسه	مقررات - دستور جلسه شماره (۳)	تاریخ	۱۴۰۱/۰۶/۲۱
عنوان	بررسی تعیین حق الزحمه خدمات نظارت موضوع بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۱۹۰/۱۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲ سازمان برنامه و بودجه		
مرجع طرح	شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه‌ای کشور		
شرح دستور	<p>سازمان برنامه و بودجه برای تعیین هزینه خدمات نظارت مهندسان مشاور در پروژه های سه عاملی بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۱۹۰/۱۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۲ را ابلاغ نمود تا در قراردادهایی که از تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ منعقد می شوند با رعایت این بخشنامه به مورد اجرا گذاشته شوند و در خصوص قراردادهایی که از تاریخ ۱۳۹۶/۰۴/۰۱ تا قبل از ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ ضوابط بند (۹) و در خصوص قراردادهای منعقد شده قبل از تاریخ ۱۳۹۶/۰۴/۰۱ ضوابط بند (۱۲) ملاک عمل باشد. بند (۱۲) به شرح ذیل است:</p> <p><u>۱۲- برای قراردادهایی که قبل از تاریخ ۱۳۹۶/۰۴/۰۱، به روش تعرفه و براساس «دستورالعمل نحوه انتخاب عوامل و تعیین حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مشاوران»، به مهندس مشاور واگذار شده‌اند یا سایر قراردادهایی که مطابق با ضوابط ابلاغی مجاز به استفاده از دستورالعمل یادشده بوده‌اند، هزینه خدمات ارائه شده از تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۰۱ تا پایان سال ۱۴۰۱، بر اساس دستورالعمل پیوست بخشنامه شماره ۱۴۰۰/۹۹۳۴۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۴، با اعمال ضریب ۱/۳۸ در اعداد جدول ضمیمه شماره (۵) دستورالعمل نظارت کارگاهی و احتساب ضریب بالاسری (F₁)، ۲/۴ در پروژه‌های مشمول بیمه طرح‌های عمرانی و ۲/۷۷ در پروژه‌های مشمول بیمه طرح‌های غیر عمرانی، محاسبه و پرداخت می‌شود. همچنین در صورت افزایش حجم عملیات اجرایی و نیاز به افزایش تعداد عوامل نسبت به مقادیر پیش‌بینی شده در قرارداد، حداکثر تعداد عوامل نظارت کارگاهی در هر ماه برابر با حداکثر تعداد عوامل نظارت کارگاهی طی ماه‌های سال گذشته خواهد بود.</u></p> <p><u>با توجه به اینکه از سال آینده، استفاده از ضریب ابلاغ شده در این بند صرفاً برای قراردادهای نظارت کارگاهی با پیشرفت پروژه بالای ۹۰ درصد، مجاز خواهد بود، لازم است تا دستگاه‌های اجرایی در اسرع وقت نسبت به تعیین تکلیف قراردادهای جاری اقدام نمایند.</u></p> <p>لیکن به گفته فعالان بخش خصوصی در این بخش بند (۱۲) بخشنامه مغایر قوانین جاری کشور بوده و زیان های جبران ناپذیری به مهندسان مشاور و نیروهای متخصص ایشان وارد می‌کند که آثار چنین زیان های بر خلاف اهداف والای توسعه پایدار کشور خواهد بود.</p> <p>۱. تعیین حقوق مبنا در سال ۱۴۰۱</p> <p>تعیین حقوق مبنا در سال ۱۴۰۱ در توضیحات بند (۱۲) متن ابلاغیه سازمان برنامه و بودجه کشور، بنا بر دلایل به شرح زیر با قانون کار مغایرت داشته و مشکلاتی به شرح زیر دارد:</p> <ul style="list-style-type: none"> • بر طبق بخشنامه شماره ۲۶۵۳۴۴ مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۲ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، در اجرای ماده (۴۱) قانون کار، مزد سال ۱۴۰۱ کارگران که در تعیین افزایش حقوق شاغلین در مهندسان مشاور نیز لازم الاجراست در اسفند ماه سال ۱۴۰۰، تعیین شده است. افزایش حقوق مبنای تعیین شده به میزان ۳۸٪، در بخشنامه ابلاغی سازمان برنامه و بودجه کشور، مغایر این قانون 		

است و حقوق کمتری نسبت به مزد تعیین شده قانون کار، تعیین می کند .

• شعب سازمان تأمین اجتماعی در سراسر کشور بدون توجه به قراردادهای مهندسان مشاور با همکارانشان، با استفاده از نرم افزارهای سازمان تأمین اجتماعی و براساس بخشنامه تعیین مزد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، حق بیمه همکاران مهندسان مشاور را بطور خودکار محاسبه می کنند. به عبارت دیگر از ابتدای سال ۱۴۰۱، شعب سازمان تأمین اجتماعی حق بیمه مهندسان مشاور را براساس افزایش حقوق قانون کار مطالبه کرده است و بخشنامه ابلاغی آن سازمان در بخش پرداخت‌های حق بیمه که به شعب سازمان تأمین اجتماعی نیز به مهندسان مشاور زیان قابل توجه تحمیل می‌کند.

۲. ضریب بالاسری

در بند (۱۲) متن بخشنامه سازمان برنامه و بودجه کشور، کاهش ضریب بالاسری از ۲/۶۲ به ۲/۴ در پروژه های مشمول بیمه طرح عمرانی و کاهش ضریب بالاسری از ۳/۰۳ به ۲/۷۷ در پروژه های مشمول بیمه طرح های غیرعمرانی، بنا بر دلایل به شرح زیر تحمیل ضرر و زیان دیگری به مهندسان مشاور است:

• جامعه مهندسان مشاور ایران طی نامه های شماره ۹۲/۲۱۳۷ مورخ ۱۳۹۲/۴/۱۶ و ۹۳/۱۱۴۱ مورخ ۱۳۹۳/۱/۳۰ و گزارش های تحلیلی به سازمان برنامه و بودجه کشور، ضریب بالاسری را برای پروژه های مشمول بیمه طرح های عمرانی ۳ و برای پروژه های مشمول بیمه طرح های غیرعمرانی ۳/۵ محاسبه و پیشنهاد کرده است .

• از آن سال به بعد بنابر دلایل مختلف که مهمترین آنها در ادامه ارایه شده، هزینه های بالاسری بیشتری به مهندسان مشاور تحمیل شده است .

الف - چندین سال است که دستگاه های اجرایی بخش قابل توجهی از حق الزحمه های مهندسان مشاور را بصورت اسناد خزانه اسلامی پرداخت می کنند . علیرغم اعمال ضرایب جبرانی مطابق قانون حفظ قدرت خرید، در حال حاضر فرآیند تنزیل این اسناد بین ۲۰٪ تا ۲۵٪ هزینه اضافی به مهندسان مشاور تحمیل می کند.

ب - از سال ۱۳۹۴ به بعد بر طبق تصویب نامه شماره ۵۰۶۵۹ت/۱۲۳۴۰۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۹/۲۲، مهندسان مشاور نیز موظف شده اند که برای انعقاد قرارداد، تضمین انجام تعهد ارایه کنند که این موضوع نیز هزینه های بالاسری مهندسان مشاور را افزایش داده است .

پ - عدم پرداخت حق الزحمه های مهندسان مشاور توسط دستگاه های اجرایی نیز باعث ایجاد مشکلات بسیار شدید ایشان با شعب سازمان تأمین اجتماعی گردیده و هزینه تأمین مالی مبالغ لیست بیمه مهندسان مشاور از بازار پول، هزینه های بالاسری هنگفتی را به مهندسان مشاور تحمیل کرده است .

ت - افزایش نرخ مسکن باعث افزایش بی سابقه اجاره دفاتر مهندسان مشاور شده است . همچنین افزایش نرخ تأسیسات شهری مانند برق، آب و حامل های انرژی نیز قابل توجه بوده است . از آنجائیکه افزایش هزینه های یاد شده با میزان افزایش حق الزحمه ها پوشش داده نشده است، این گروه از هزینه ها نیز، هزینه های بالاسری مهندسان مشاور را به شدت افزایش داده است .

ث - افزایش قیمت تجهیزات رایانه ای، مواد مصرفی کاربردی و چاپ و تکثیر در شرکت های مهندسان مشاور نیز هزینه های بالاسری مهندسان مشاور را بطور چشمگیری افزایش داده است .

ایرادات و مشکلات مطروحه	<p>در اثر عدم رعایت قانون کار در تعیین حقوق عوامل نظارت و کاهش نادرست ضرایب بالاسری توسط آن سازمان، نتایج مخربی به شرح زیر ایجاد شده است:</p> <ul style="list-style-type: none"> - حقوق مبنای مهندسان سرناظر نسبت به افزایش قانونی آن بین ۱۳/۵٪ تا ۱۴/۷٪ کاهش یافته است . - حقوق مبنای مهندسان ناظر نسبت به افزایش قانونی آن بین ۱۴/۰٪ تا ۱۶/۰٪ کاهش یافته است . - حقوق مبنای مهندسان کمک ناظر نسبت به افزایش قانونی آن بین ۱۴/۹٪ تا ۱۶/۷٪ کاهش یافته است . - حقوق مبنای کارداناان فنی نسبت به افزایش قانونی آن بین ۱۵/۴٪ تا ۱۷/۳٪ کاهش یافته است . <p>از آنجائیکه بدلیل بحران اقتصادی کشور و تورم شدید، انتظار می رفت که با درک شرایط نامناسب مهندسان مشاور بخش خصوصی که در مرحله جدال برای ماندگاری تلاش می کنند، سازمان برنامه و بودجه کشور افزایش حق الزحمه های عوامل نظارت را نسبت به حداقل افزایش حقوق قانون کار بیشتر اعلام کنند ، اقدام آن سازمان در کاهش حقوق عوامل نظارت کارگاهی غیرقانونی، ناعادلانه و غیرمنصفانه است.</p>
جمع بندی جلسه کارشناسی	<p>موضوع در جلسه کارگروه تخصصی شورای گفت وگو مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۱۸ در اتاق ایران و با حضور نمایندگانی از اتاق ایران، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه، شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه ای کشور، شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مازندران، سندیکای شرکتهای ساختمانی، انجمن شرکتهای راه سازی ایران، سندیکای صنعت برق، جامعه مهندسان مشاور و شرکت آباد راهان پارس بررسی شد. اهم نظرات به شرح ذیل است:</p> <p>نمایندگان بخش خصوصی:</p> <p>شمشیر ساز، رییس جامعه مهندسان مشاور: بخشنامه نظارت در سال جدید مشکل اساسی برای مهندسان مشاور ایجاد کرده است که بارها ایرادات آن به سازمان برنامه و بودجه اعلام شده است. اهمیت بخشنامه نظارت کارگاهی این است که در حال حاضر عمده فعالیت مهندسان مشاور در ارتباط با نظارت است زیرا قراردادهای مطالعاتی مدت مدیدی است که به دلیل ممنوعیت های بودجه ای متوقف شده است. (همچنین زمانی که تعرفه مطالعاتی تبدیل به مناقصه شد مشکلات آغاز شد و کیفیت کارها هم پایین آمد).</p> <p>بخشنامه وزارت کار در ارتباط با افزایش حقوق و دستمزد صادر شده است و شرکتهای موظف شده اند افزایش حقوق را در نظر بگیرند و قرارداد را امضا کنند. در مورد عوامل نظارت کارگاهی یک توافق مقدماتی صورت می گیرد تا زمانی که این بخشنامه صادر شود و تغییرات واقعی اعمال گردد. این بخشنامه با تاخیر ۴ ماهه صادر شد و با خواسته های پرسنل تطابق نداشت، لذا عوامل نظارت ترک خدمت می کنند و افراد جدیدی استخدام کرده اند که حتما کیفیت افراد قبلی را نخواهند داشت.</p> <p>در همین بخشنامه افزایش محدودی صورت گرفته است و ضریب بالاسری کاهش داده شده است. هزینه بالاسری مربوط به اجاره دفتر، لوازم، پرسنل و... می باشد و باید قیمت ها از بازار گرفته می شد. بالاسری پرسنل نیز می بایستی بر مبنای بخشنامه وزارت کار افزایش داده شوند. به هر حال فشار مضاعفی است که ایجاد شده است.</p> <p>اشتری، عضو جامعه مهندسان مشاور: جامعه ابتدا در مورد بند ۱۲ بخشنامه نظارت یعنی حق الزحمه نسل اول نظارت مکاتبه نموده است و در نامه بعدی در ارتباط با قراردادهای نسل دوم با سازمان برنامه مکاتبه خواهد داشت. قانون کار مبنای افزایش حقوق می باشد که مهندسان از این قانون تبعیت می کنند و قراردادهای بر این مبنا آماده می شود. لازم به ذکر است شعب سازمان تامین اجتماعی کاری ندارند که چه قراردادهایی منعقد شده است بلکه مطابق نرم افزار سازمان افزایش های شورای عالی کار اعمال و حق بیمه آن اخذ می گردد. بنابراین افزایش ۳۸ درصدی دستمزد مشکلات زیادی را ایجاد کرده است. ضابطه تعیین حقوق کار بدین</p>

شکل است که ۱/۳۸ برابر حقوق سال ۱۴۰۰ به علاوه پایه سنوات، حق مسکن و حق بن و حق اولاد می باشد ولی سازمان برنامه و بودجه تنها ۱/۳۸ را دیده است و اعداد دیگر را لحاظ نکرده است. سنوات نسبت به سال گذشته ۸۶/۷۲ درصد اضافه شده است، حق مسکن و حق بن نیز روی هم ۳۳/۳ درصد اضافه شده است و حق اولاد نیز ۵۴/۴ درصد افزایش داشته که متوسط طبق محاسبات انجام شده در حدود ۴۹/۵ درصد افزایش حقوق و در حقوق های پایین تر افزایش ۵۷ درصدی بوده است؛ البته این جدای از اعتراضاتی است که همکاران معتقد هستند که این حقوق کفاف نمی دهد.

مشکل بعدی هزینه بالاسری است و درخواست ما این است که ضریب بالاسری کاهش داده نشود. جامعه مهندسان مشاور از سال ۹۲ مکاتباتی را با سازمان برنامه و بودجه داشته است که ضریب بالاسری کم می باشد. در آن سال ها جناب آقای مصطفوی، رییس وقت دفتر نظام فنی و اجرایی، مهندسان مشاور را تعیین نمودند تا آنالیز بالاسری در شرکت های مختلف را ارائه نمایند که متوسط این عدد ۳ اعلام گردید. امسال این عدد کاهش یافته است، در صورتی که از سال ۹۲ به بعد این عوامل اضافه شده اند، هزینه های اجاره و مواد مصرفی و تجهیزات و ... افزایش داشته اند. لازم به ذکر است که مهندسان مشاور از سال ۹۴ به بعد موظف شده اند تا برای انجام تعهدات خود ضمانت نامه نیز ارائه نمایند که تهیه این ضمانت نامه ها نیز هزینه ها را افزایش می دهد و حوزه نظارت کارگاهی بین ۱۳ تا ۲۰ درصد ضرر متحمل می شود لذا با ضریب افزایش دستمزد بازنگری شود که متوسط ۱/۴۹ می باشد و ضریب بالاسری کاهش داده نشود. همچنین تنها در یکسال بیشتر از نرخ اعلامی شورای عالی کار، افزایش حق الزحمه را داشتیم و آن به دلیل این بود که ۷ سال افزایشی اتفاق نیفتاده بود.

لازم به توضیح است که در مورد قراردادهای نسل دوم نیز به سبب ایراداتی که بارها گفته شده است، دستگاه های اجرایی تمایلی به استفاده از نوع قراردادها ندارند.

لازم به ذکر برخی در مورد قراردادهای مطالعاتی تخفیف های نادرست می دهند که به سازمان برنامه پیشنهاد دادیم تا با روش قیمت متناسب کار را جلو ببریم ولی تاکنون پاسخی دریافت نشده است.

آل رسول، دبیر شورای هماهنگی تشکل های مهندسی: اگر سرنظر در کارگاه ها کمتر از رییس کارگاه دستمزد دریافت کند حتما آثار سوء دارد که یا مهندس مشاور از مملکت خارج خواهد شد و یا از آن حرفه خارج می شود و یا جذب پیمانکار خواهد شد. همچنین برای گرفتن مابه التفاوت تنزیل اسناد خزانه نیز حتما پیچیدگی های خاصی وجود خواهد داشت.

نماینده سازمان برنامه و بودجه:

ابولحسنی، نماینده سازمان برنامه و بودجه: سازمان برنامه و بودجه در مورد مطالعات تعرفه ای اعلام نمی کند و معتقد است که مهندسان مشاور خود قیمت پیشنهاد دهند و در رقابت شرکت نمایند. در آنجا دوستان در اعلام قیمت پایین برای گرفتن کار از هم سبقت می گیرند و همین امر سبب آسیب رسیدن به بخش مطالعات شده است.

در بخش نظارت آنچه اشاره شد در مورد نسل اول قراردادهای می باشد که نظارت کارگاهی قدیم است و در این خصوص تخلف هایی در دستگاه های اجرایی نیز اتفاق می افتاد و بر سر نظارت توافقاتی صورت می گرفت و بخش عمده ای از تامین نیروی انسانی دستگاه های اجرایی از محل نظارت بود. یعنی تعدادی از افراد از این محل حقوق های خود را دریافت می کردند و همین نقطه ضعف بود. در ارتباط با افزایش دستمزدها، مقرر قانونی وجود ندارد که بخشنامه سازمان برنامه صرفاً براساس افزایش های صورت گرفته مطابق قانون کار ابلاغ شود. همچنین در بخشنامه برای مهندسان مشاور استفاده از اسناد خزانه و أخذ مابه التفاوت نرخ حفظ قدرت خرید و هزینه تنزیل پیش بینی شده است که این یک مزیت برای آن ها می باشد.

دلیل کاهش ضریب بالاسری نیز این بوده است که استفاده از قراردادهای نسل اول کم گردد تا مهندسان مشاور و دستگاه های اجرایی

<p>انگیزه برای استفاده از قراردادهای نسل دوم داشته باشند. لازم به ذکر مواردی که برای هزینه بالاسری توسط سازمان اعلام شده است بیشتر از ارقامی است که مرکز آمار اعلام نموده است به طور مثال در اجاره مرکز آمار ۲۶ درصد اعلام کرده بود که ما بالاترین میزان تورم را لحاظ کرده ایم. همچنین در بعضی از سال ها، بیشتر از نرخ اعلامی شورای عالی کار حق الزحمه مهندسان مشاور اعلام شده است.</p>	
<p>• نامه شماره ۱۰/۱/۴۴۵۰/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی به سازمان برنامه و بودجه جهت اجرای مصوبه کارگروه تخصصی به شرح ذیل ارسال شد: سازمان برنامه و بودجه افزایش ۳۸ درصدی حق الزحمه نظارت مهندسان مشاور نسبت به حداقل افزایش حقوق قانون کار در بخشنامه شماره ۱۹۰۱۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲ را مورد بازنگری قرار دهد و همچنین شفافسازی مستند قانونی برای تعیین حقوق مبنای نظارت در جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی مطرح گردد. • نامه شماره ۲۶۶۴۴۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۳۱ سازمان برنامه و بودجه در ارتباط با جلسه کارگروه دریافت گردید.</p> <div data-bbox="203 814 1286 1255" style="border: 1px solid green; padding: 10px; text-align: center;"> <p>۳- در رابطه با حق الزحمه قراردادهای خدمات نظارت، علیرغم تبیین ادله کارشناسی سازمان در تدوین دستورالعمل یاد شده، دبیرخانه آن شورا تصمیم به ارجاع این مورد به شورای گفت و گو گرفت.</p> <p>سیدجواد قانع فر رئیس امور نظام فنی اجرایی، کشاورزی و پیمانکاران</p> </div>	<p>اقدامات پس از جلسه کارگروه</p>
<p>۱. برای افزایش حق الزحمه نظارت مهندسان مشاور، قانون کار و افزایش های اعلام شده توسط شورای عالی کار به عنوان مستند قانونی، مبنای برآورد توسط سازمان برنامه و بودجه قرار گیرد. ۲. در ادامه اجرای پیشنهاد بند اول، سازمان برنامه و بودجه افزایش ۳۸ درصدی حق الزحمه نظارت مهندسان مشاور نسبت به حداقل افزایش حقوق قانون کار در بخشنامه شماره ۱۹۰۱۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۲ را مورد بازنگری قرار دهد.</p>	<p>پیشنهاد دبیرخانه</p>
<p>- مستندات قانونی به ویژه بخشنامه شماره ۱۴۰۱/۱۹۰۱۱۱ مورخ ۱۴۰۱/۴/۲۲ سازمان برنامه و بودجه - نامه شماره ۹۱۴۹- الف مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۰۸ شورای هماهنگی تشکلهای مهندسی، صنفی و حرفه ای کشور خطاب به شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی - نامه شماره ۱۰/۱/۴۴۵۰/ص مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۲۵ دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی به سازمان برنامه و بودجه - نامه شماره ۲۶۶۴۴۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۵/۳۱ سازمان برنامه و بودجه به دبیرخانه شورا در ارتباط با صورتجلسه کارگروه کارشناسی شورای گفت و گو</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>